

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ «ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ»

Οι φτερωτοί επισκέπτες της λίμνης Ορόκλινης

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Γ΄- Στ΄ τάξης της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (09:00-13:30 ή 09:00-16:30).

Ανάλογα με την τάξη που συμμετέχει στο πρόγραμμα εφαρμόζονται διαβαθμισμένες δραστηριότητες. Ενδεικτικές δραστηριότητες παρουσιάζονται στο στάδιο εφαρμογής του προγράμματος.

Σημείωση 1: Σε συνεργασία με το προσωπικό του Κέντρου και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας και τις συνθήκες που επικρατούν στα προτεινόμενα πεδία μελέτης.

Σημείωση 2: Το πρόγραμμα διεξάγεται εξ' ολοκλήρου στη λίμνη Ορόκλινης. Η αρχική συνάντηση γίνεται στο Κοινοτικό Συμβούλιο Βορόκλινης. Η μετάβαση στη λίμνη γίνεται με το σχολικό λεωφορείο.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- Κατανοήσουν βασικές περιβαλλοντικές έννοιες που σχετίζονται με τα πουλιά (π.χ. ενδημικό είδος, μεταναστευτικό είδος, χειμερινός επισκέπτης, καλοκαιρινός επισκέπτης, περαστικός μετανάστης).
- Ενημερωθούν για το πρόγραμμα Life Oroklini και για τους παράγοντες για τους οποίους προστατεύεται η λίμνη αυτή.
- Γνωρίσουν τα πουλιά που επισκέπτονται ή κατοικούν στη λίμνη Ορόκλινης.
- Αναγνωρίσουν διάφορα είδη πουλιών στη λίμνη με πτηνοπαρατήρηση και με τη βοήθεια κλείδας και φωτογραφικών οδηγιών.
- Κατανοήσουν το φαινόμενο της μετανάστευσης των πουλιών.
- Διακρίνουν χαρακτηριστικά των υδρόβιων και παρυδάτιων πουλιών.
- Διακρίνουν και επεξηγούν διαφορές στη μορφολογία και στη συμπεριφορά των διάφορων κατηγοριών πουλιών.
- Ταξινομούν τα πουλιά με βάση διάφορα μορφολογικά χαρακτηριστικά τους.

- Επεξηγούν την ονοματολογία (επιστημονική και δημόδη) των πουλιών με βάση τα χαρακτηριστικά τους (π.χ. εξωτερική εμφάνιση, φωνή, είδος τροφής).
- Αντιληφθούν πώς οι ανθρώπινες δραστηριότητες επηρεάζουν το λιμναίο οικοσύστημα.
- Συνειδητοποιήσουν τους παράγοντες και τις επιπτώσεις της μείωσης της βιοποικιλότητας των πουλιών εξαιτίας των ανθρώπινων παρεμβάσεων.
- Ευαισθητοποιηθούν για την προστασία και διατήρηση των πουλιών και των υγρότοπων.
- Αποκτήσουν δεξιότητες ορθής και ασφαλούς χρήσης οργάνων παρατήρησης όπως τα κιάλια και των οδηγών αναγνώρισης πουλιών.
- Αναπτύξουν δεξιότητες παρατήρησης, διερεύνησης, επικοινωνίας, κριτικής σκέψης και συνεργασίας.
- Προτείνουν τρόπους αντιμετώπισης των κινδύνων που απειλούν τα πουλιά και γενικότερα τη βιοποικιλότητα.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

09:00 - 09:30 Άφιξη και καλωσόρισμα στο Κοινοτικό Συμβούλιο Βορόκληνης. Συζήτηση για το πρόγραμμα και τους κανόνες που διέπουν την εφαρμογή του.

09:30 - 10:00 Εισαγωγή στο θέμα του προγράμματος μέσα από την προβολή πολύ σύντομου βίντεο για τη βιοποικιλότητα της λίμνης και σύντομη διαδραστική παρουσίαση για τα πουλιά.

- Ακρόαση του παραμυθιού «Η Λίμνη», συζήτηση για το περιεχόμενο και τα μηνύματα του παραμυθιού.

10:00 – 10:30 Μελέτη πεδίου στη λίμνη Ορόκληνης. Ενδεικτικές δραστηριότητες που διεξάγονται στο πεδίο αναφέρονται πιο κάτω:

- Γνωριμία με τη λίμνη Ορόκληνης. Συζήτηση για τα χαρακτηριστικά ενός λιμναίου οικοσυστήματος και τη βιοποικιλότητά του.
- Συζήτηση για τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των πουλιών, που τα διαφοροποιούν από τους υπόλοιπους ζωντανούς οργανισμούς. Αναγνώριση και καταγραφή σε σχεδιάγραμμα των μερών ενός πουλιού.
- Ενημέρωση των μαθητών/μαθητριών για τη διαδικασία της πτηνοπαρατήρησης και καθοδήγησή τους για την ορθή χρήση των κιαλιών και των οδηγών αναγνώρισης.
- Πτηνοπαρατήρηση στη λίμνη: Οι μαθητές/μαθήτριες γίνονται πτηνοπαρατηρητές, αναγνωρίζουν και καταγράφουν πουλιά της λίμνης.
- Οι μαθητές/μαθήτριες εντοπίζουν τα υδρόβια και παρυδάτια πουλιά και αναγνωρίζουν τα ιδιαίτερα τους χαρακτηριστικά.
- Αναζήτηση ομοιωμάτων πουλιών στο πεδίο και αναγνώρισή τους με τη βοήθεια φωτογραφικού οδηγού.
- Ταξινόμηση των πουλιών στις βασικές τους ταξινομικές ομάδες με τη χρήση κλείδας.

- Οι μαθητές/μαθήτριες εντοπίζουν στο πεδίο πουλιά με διαφορετικό σχήμα ράμφους. Στη συνέχεια, συμπληρώνουν σε πίνακα με ονόματα πουλιών την κατηγορία κάθε πουλιού σύμφωνα με το ράμφος και τη τροφή του.
- «Ο χάρτης της λίμνης»: Οι μαθητές/μαθήτριες σχεδιάζουν χάρτη της λίμνης και ζωγραφίζουν τα πουλιά που παρατηρούν λαμβάνοντας υπόψη την ακριβή τους θέση, τον αριθμό των πουλιών, τη συμπεριφορά τους κ.λπ. Προβληματισμός και συζήτηση για την κοινωνική οργάνωση και τη συμπεριφορά τους (τρόπος διατροφής, άμυνα, προστασία μικρών κ.λπ).
- Οι μαθητές/μαθήτριες παρατηρούν σε φωτογραφίες των χαρακτηριστικών κάποιων πουλιών, αιτιολογούν την ονομασία τους και τα ονοματίζουν με ένα δικό τους όνομα εξηγώντας το κριτήριο που έλαβαν υπόψη.
- Οι μαθητές/μαθήτριες διαχωρίζουν κάρτες που παρουσιάζουν ανθρώπινες παρεμβάσεις στη λίμνη και τις διαχωρίζουν σε θετικές και αρνητικές. Προτείνουν μέτρα για προστασία της λίμνης και παρουσιάζονται τα μέτρα που έχουν ληφθεί στα πλαίσια του προγράμματος Life Ορόκλινη.

12:00 - 13:00 Ενδεικτικές δραστηριότητες επέκτασης και ανατροφοδοτικού χαρακτήρα στο πεδίο, με παράλληλη αξιοποίηση των δεδομένων που οι μαθητές/μαθήτριες συγκέντρωσαν κατά τη διεξαγωγή της μελέτης πεδίου, όπως:

- Παιχνίδι μνήμης: Δίνονται στις ομάδες μαθητών/μαθητριών 10 ζεύγη καρτών με εικόνες 10 διαφορετικών πουλιών. Οι κάρτες ανακατεύονται, αναποδογυρίζονται και κάθε ομάδα ή μαθητής/μαθήτρια γυρίζει τυχαία προς τα πάνω δυο κάρτες προσπαθώντας να βρει τις ίδιες εικόνες πουλιών. Νικήτρια είναι η ομάδα που θα βρει τα περισσότερα ζεύγη καρτών.
- Παιχνίδι «Λάθος, κέρδισες!»: Δίνονται ομάδες εικόνων που σχετίζονται με τη λίμνη Ορόκλινης και οι μαθητές/μαθήτριες καλούνται σε καθορισμένο χρονικό διάστημα να εντοπίσουν σε κάθε ομάδα την αταίριαστη εικόνα.
- Διαλογική αντιπαράθεση με θέμα την ανέγερση θεματικού πάρκου δίπλα από τη λίμνη Ορόκλινης.
- Παιχνίδι γνώσεων για τη λίμνη Ορόκλινης και τα πουλιά που φιλοξενεί.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ-ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

Τα φύλλα εργασίας, η γραφική ύλη και τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή του προγράμματος παρέχονται από το Κέντρο.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες :

- Έχουν μαζί τους φαγητό και νερό σε μικρή τσάντα.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια και είναι κατάλληλα ντυμένοι/ντυμένες για εξόρμηση στο πεδίο.
- Έχουν καπελάκι και ό,τι άλλο κρίνουν απαραίτητο να έχουν μαζί τους από τα προσωπικά τους είδη.
- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.